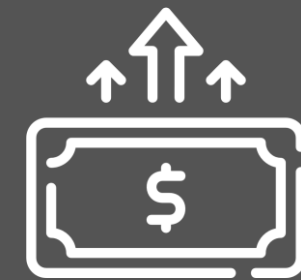

Оценка на устойчивостта на здравноосигурителната система в България

**Мерки за повишаване на приходите
на НЗОК за 2026-2027 г.**

Глобален контекст

- Спадът на R&D дела на ЕС до **31%**
- Ерозия на цените с **-1,5%** годишно
- **3,2 пъти** по-високи нива на финансиране на иновациите в САЩ
- Въвеждане на **15%** мита от администрацията на Тръмп
- Агресивното налагане на **MFN** политиката
- Физическа уязвимост на веригите за доставки, демонстрирана от **Ормузката криза**
- **79%** спад в авиационния капацитет

Макроекономически реалности

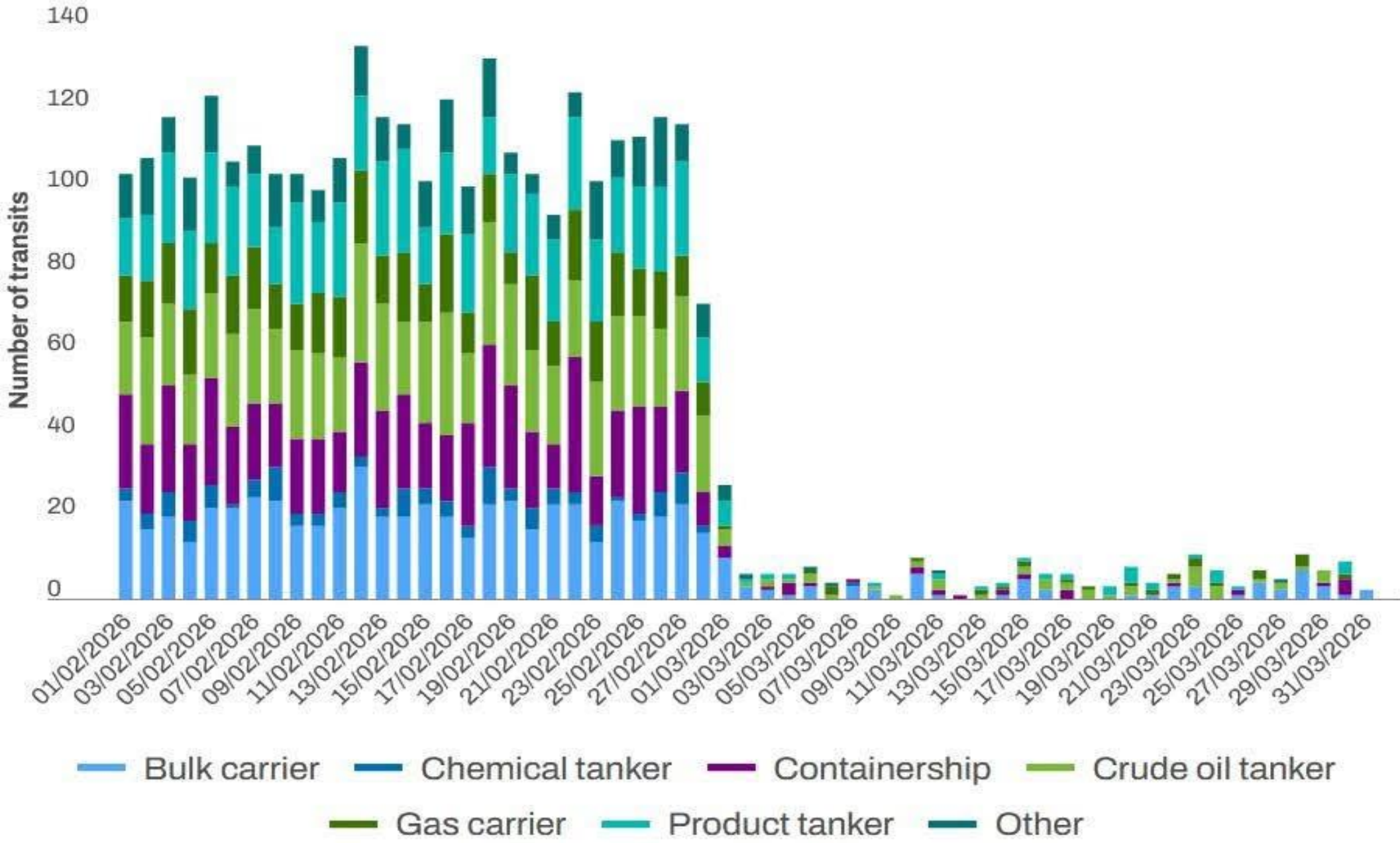
0.9% растеж

2.6% инфлация

Европа рискува трайно да изостане в
глобалната биотехнологична надпревара

Трафик през Ормузкия проток

Strait of Hormuz daily traffic by sector

Локален контекст

Усещането за
инфлация се
засилва

Инфлацията в
здравеопазването за
февруари 2026 г.
спрямо февруари 2025
г. е двойна на общата
за страната

България е сред
най-бързо
застаряващите
държави в ЕС

Делът на хората на 65 и
повече години може да
достигне около 31% до
2050 г.

Близо 50% от
работната сила
в България е на
възраст над 45
години

На един човек на 65 и
повече години се падат
по-малко от трима
души в трудоспособна
възраст

Предотврати-
мата смъртност
в България
остава сред
най-високите в
ЕС

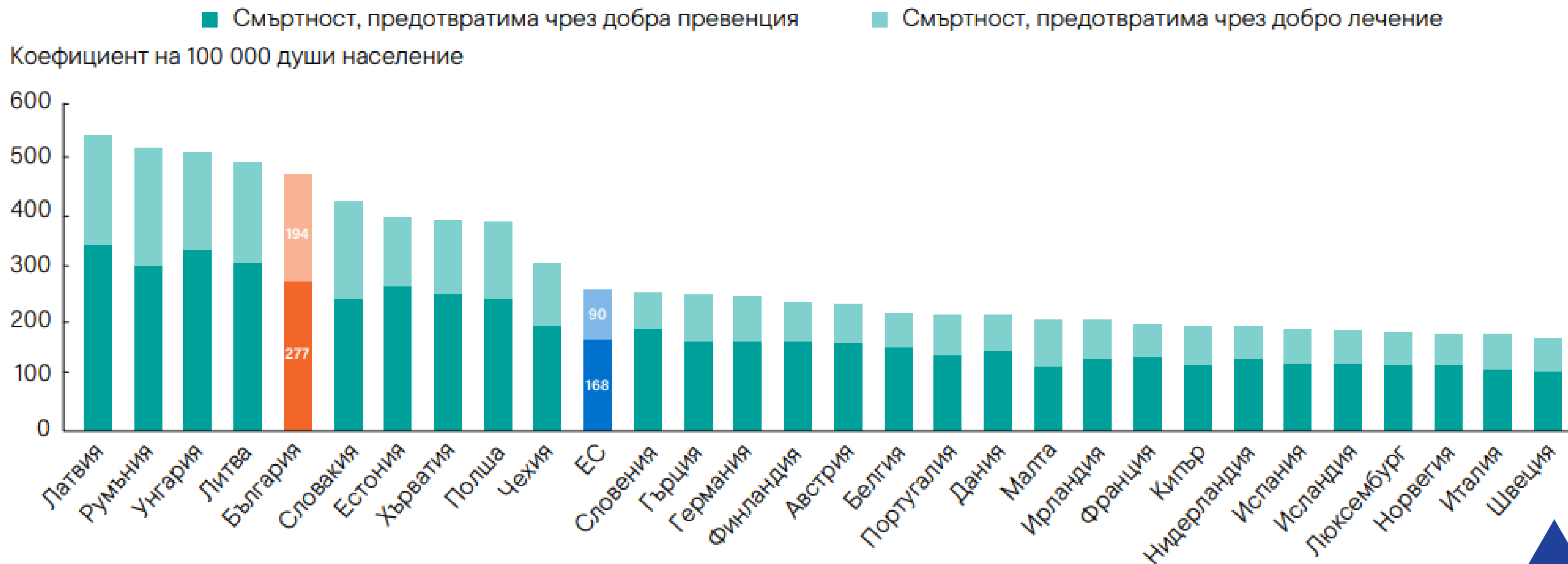
Смъртността,
предотвратима чрез добро
лечение, е повече
от два пъти по-висока от
средната стойност
за ЕС

Инфлация

Код	Потребителски групи	февруари 2026/2025
	Общ ХИПЦ	2.1
06	Здравеопазване	-7.2
06.1.1	Лекарства	1.9
06.1.2	Медицински изделия	2.5
06.1.2.2	Предпазни и защитни изделия	4.8
06.2	Услуги за извънболнична помощ	16.3
06.3	Услуги за болнична помощ	-82.8

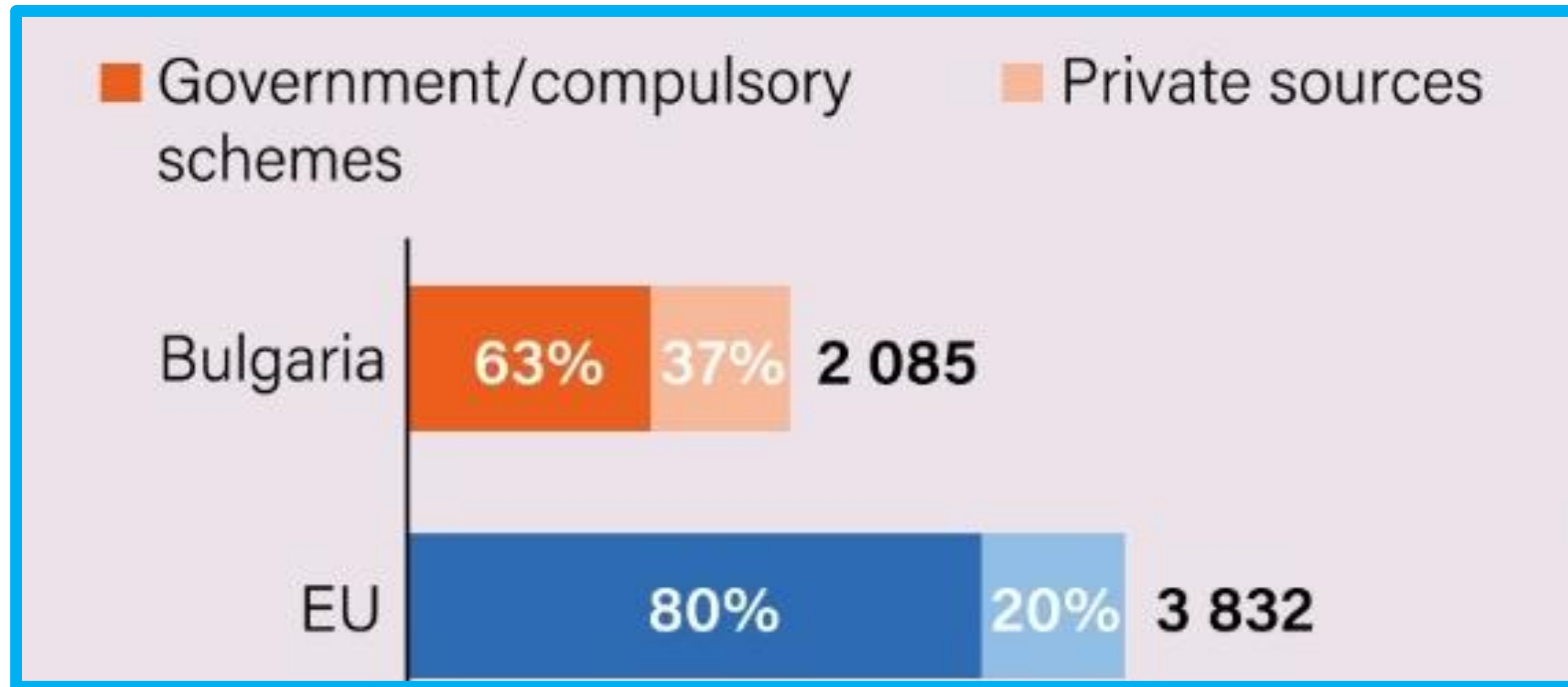
- ХИПЦ февруари 2026 спрямо февруари 2026 е **2,1%**
- Здравеопазването показва **-7,2%**, заради таксата леглоден.
- Ако премахнем това изкривяване, инфлацията в здравеопазването за същия период е 4,5% - двойно на тази за страната. **4,5>2,1**
- Разликата между реална и отчетена се равнява на **11,7%** за февруари.

Предотвратима смъртност

Проблеми пред НЗОК

Разходи за здравеопазване на глава от населението
(в евро)

- Нарастващ демографски натиск
- Ограничена приходна база
- Разходите за здравеопазване нарастват по-бързо от приходите
- **Ниски публични разходи за здравеопазване**

Публичните плащания за здравеопазване на човек от населението се утраяват над 55 г.в.

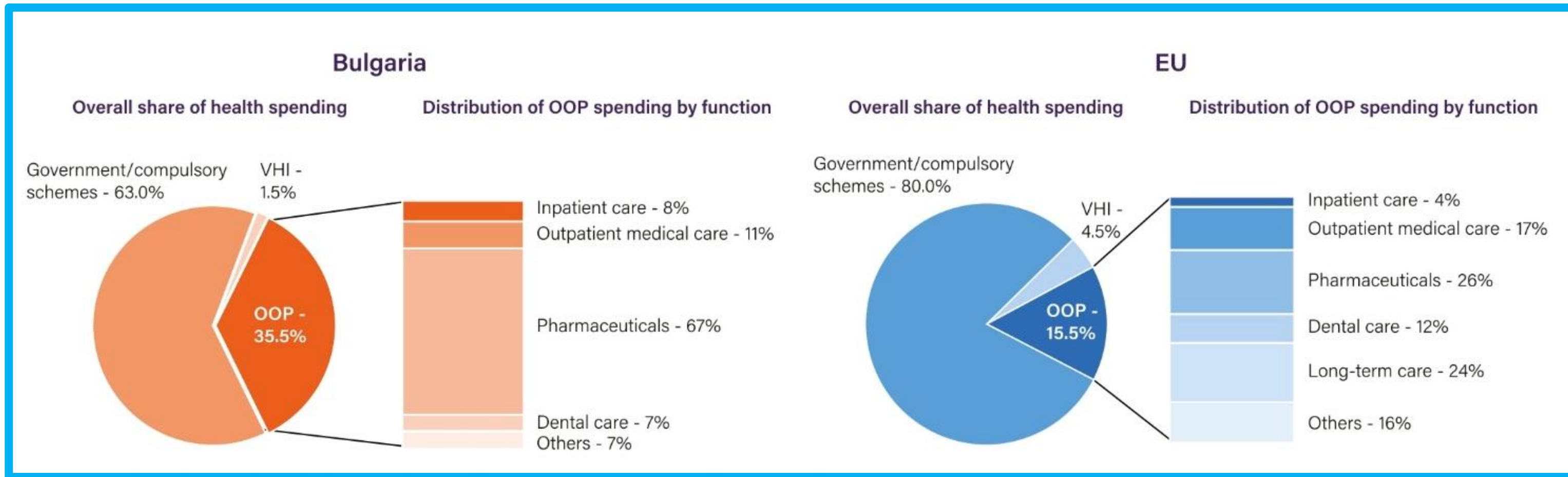
Структурен дефицит в модела на финансиране

- Бързо нарастващи публични плащания за болнична помощ и лекарства
- Дисбаланс в публичните плащания - слаб фокус върху превенция и извънболнична помощ
- Непредвидимост на публичните плащания, особено при лекарствата
- Скрито дофинансиране на системата чрез изземване на приходи от индустрията

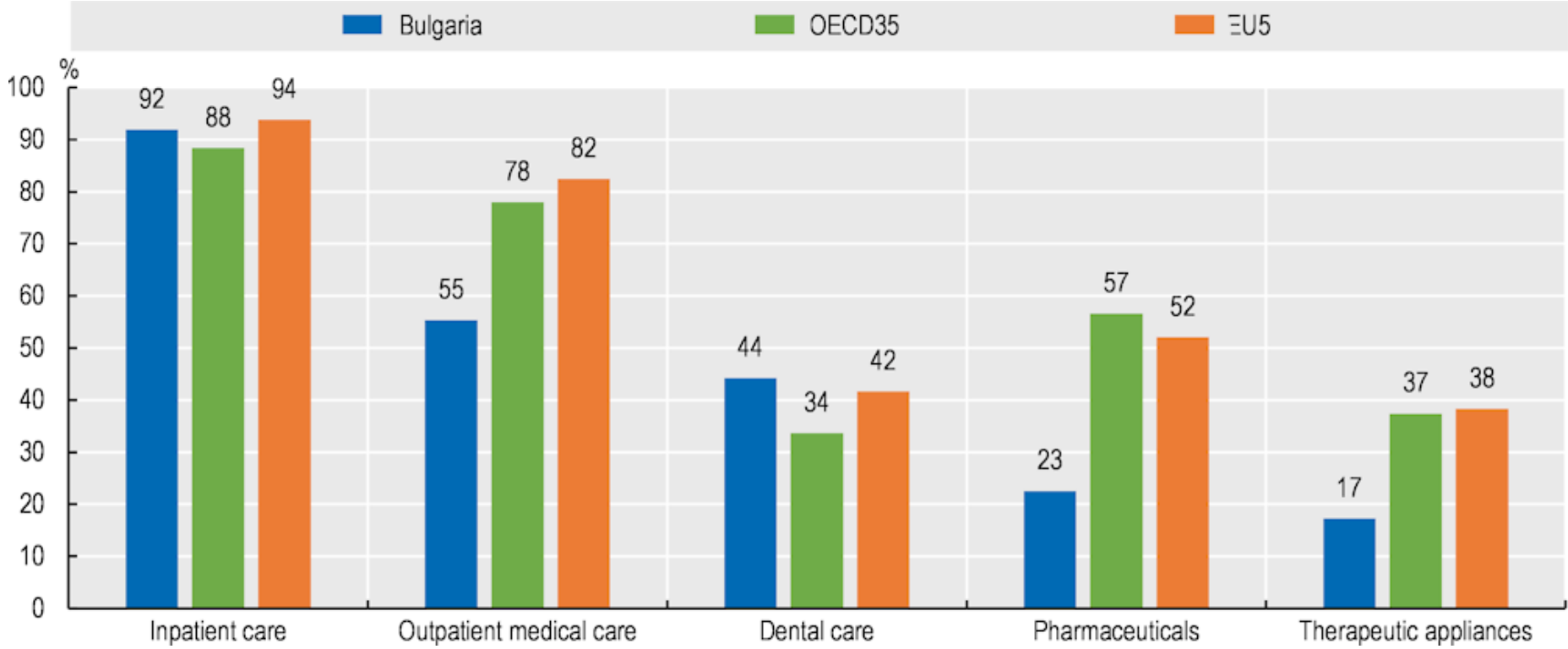
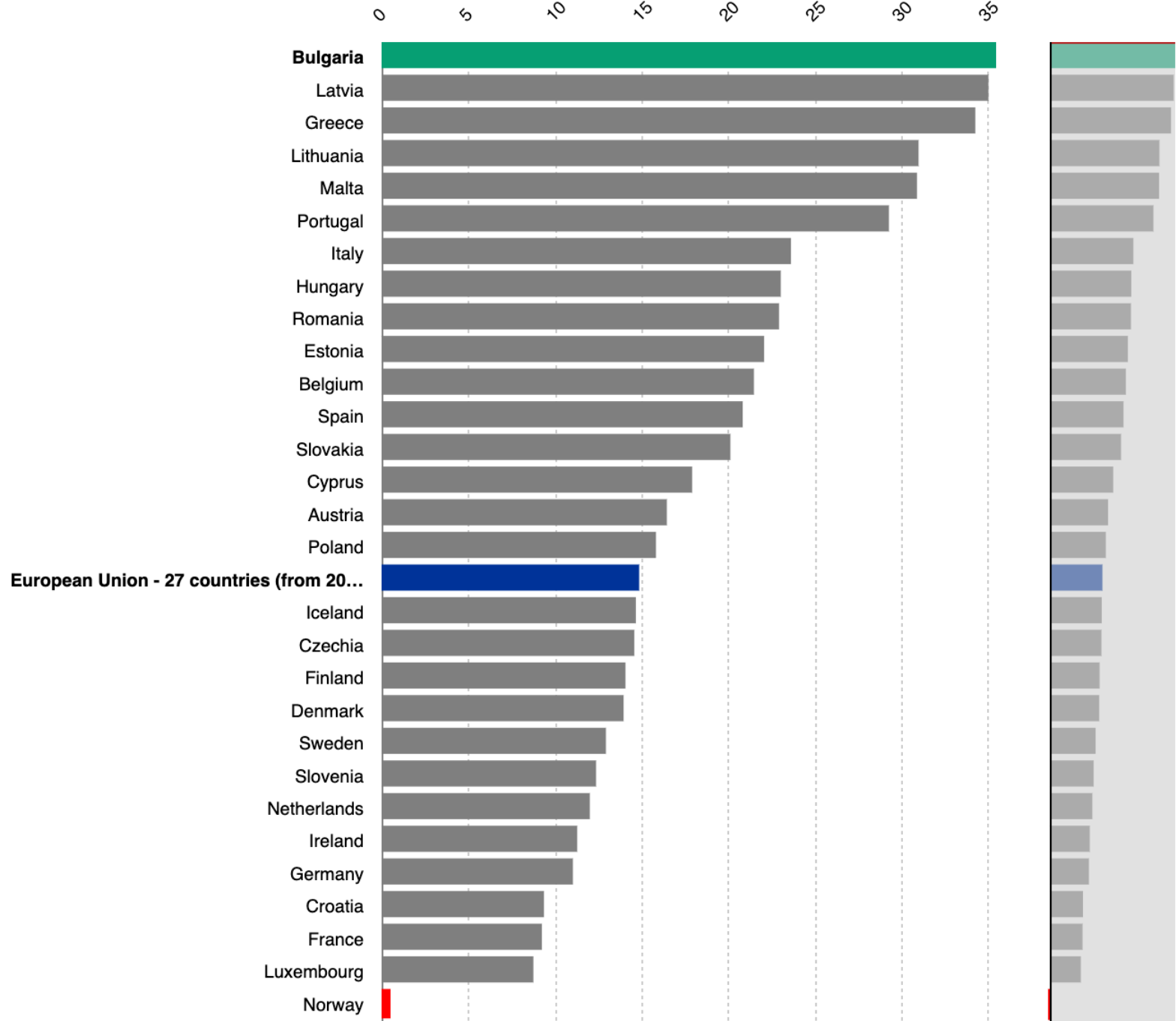
Финансираме последствията, вместо да инвестираме в превенция и скрининг

Финансовият риск е прехвърлен към гражданите

В рамките на 5 години плащанията за здравеопазване средно на домакинство са нараснали с 60%

Доплащания на домакинствата в ЕС

Социологическо проучване – 2026 г.

За какво Ви се е случвало да доплащате?

Въпрос с предварително зададени опции

Повече от един отговор

База: 506 респондента, които са доплащали през последната година

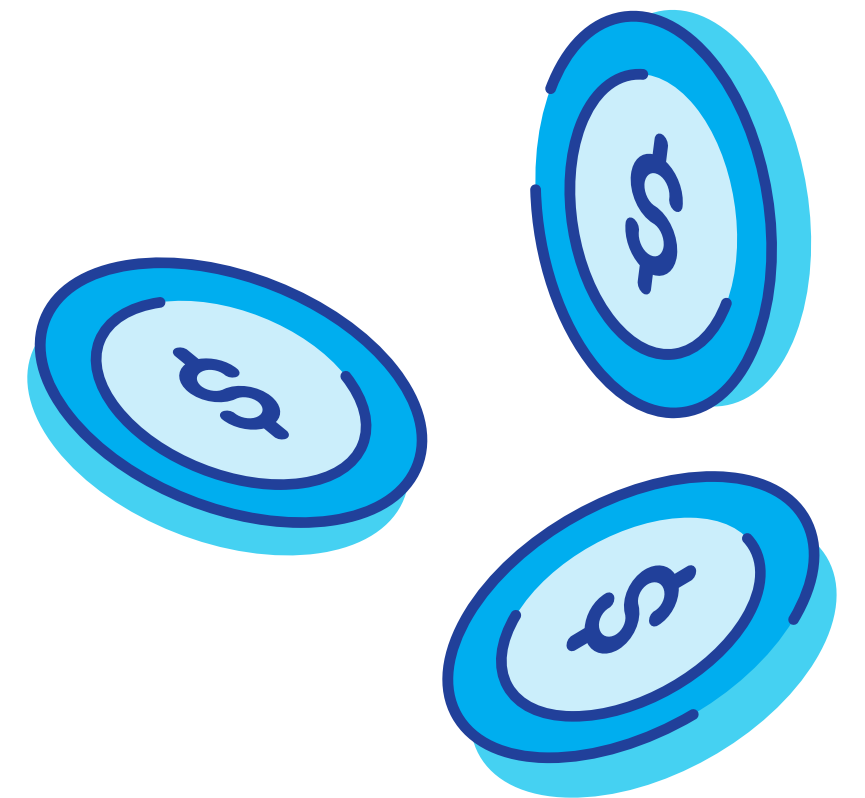
Скритият дефицит при лекарствата

Системата разчита на изземане на приходи от фармацевтичната индустрия

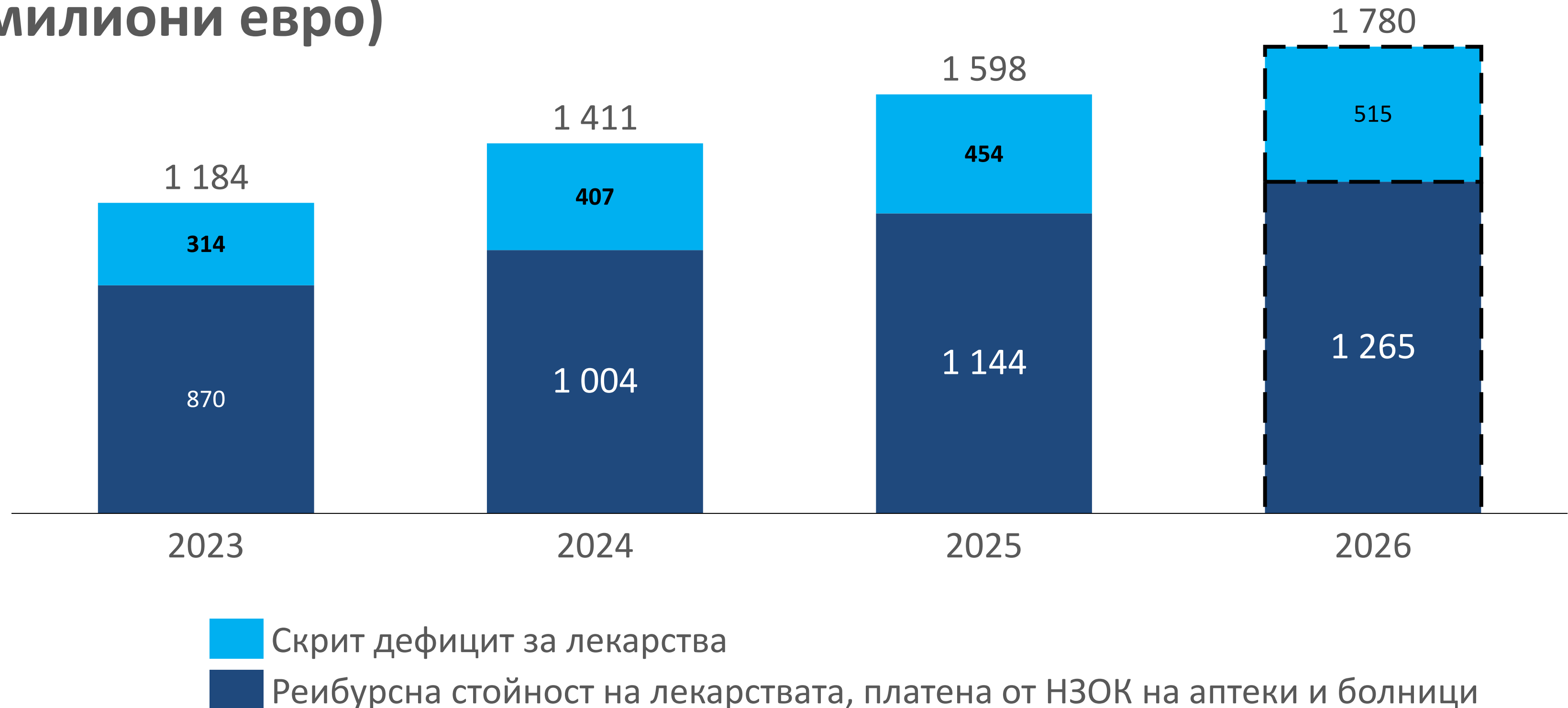

От 2022 до 2025 г. отстъпките към НЗОК, осигурени от фармацевтичните компании, са нараснали с около 115%.

Цените на производител се определят от специален Съвет и по закон са най-ниски в Европа.

НЗОК изземва от фармацевтичните компании над 30% от реимбурсната стойност на отпускнатите лекарства, заплатена на аптеки и болници (милиони евро)

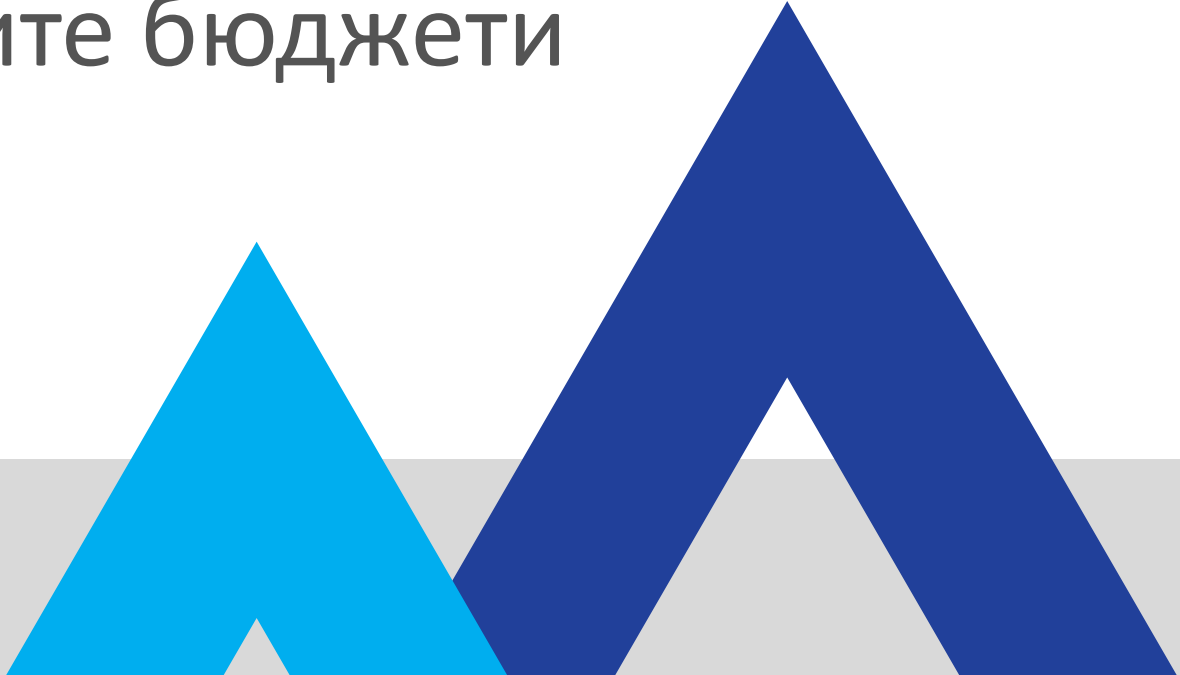
Проект на ЗБНЗОК 2026

- Бюджетът за здравноосигурителни плащания е увеличен с **малко над 8%**, което ще задълбочи изоставането от реалния ръст на здравноосигурителните плащания
- Бюджетът за лекарства е увеличен с **малко над 10%** спрямо 2025 г ., което ще задълбочи структурния дефицит в плащанията за лекарствени продукти и ще доведе до нарастване на изземването на приходи от индустрията.

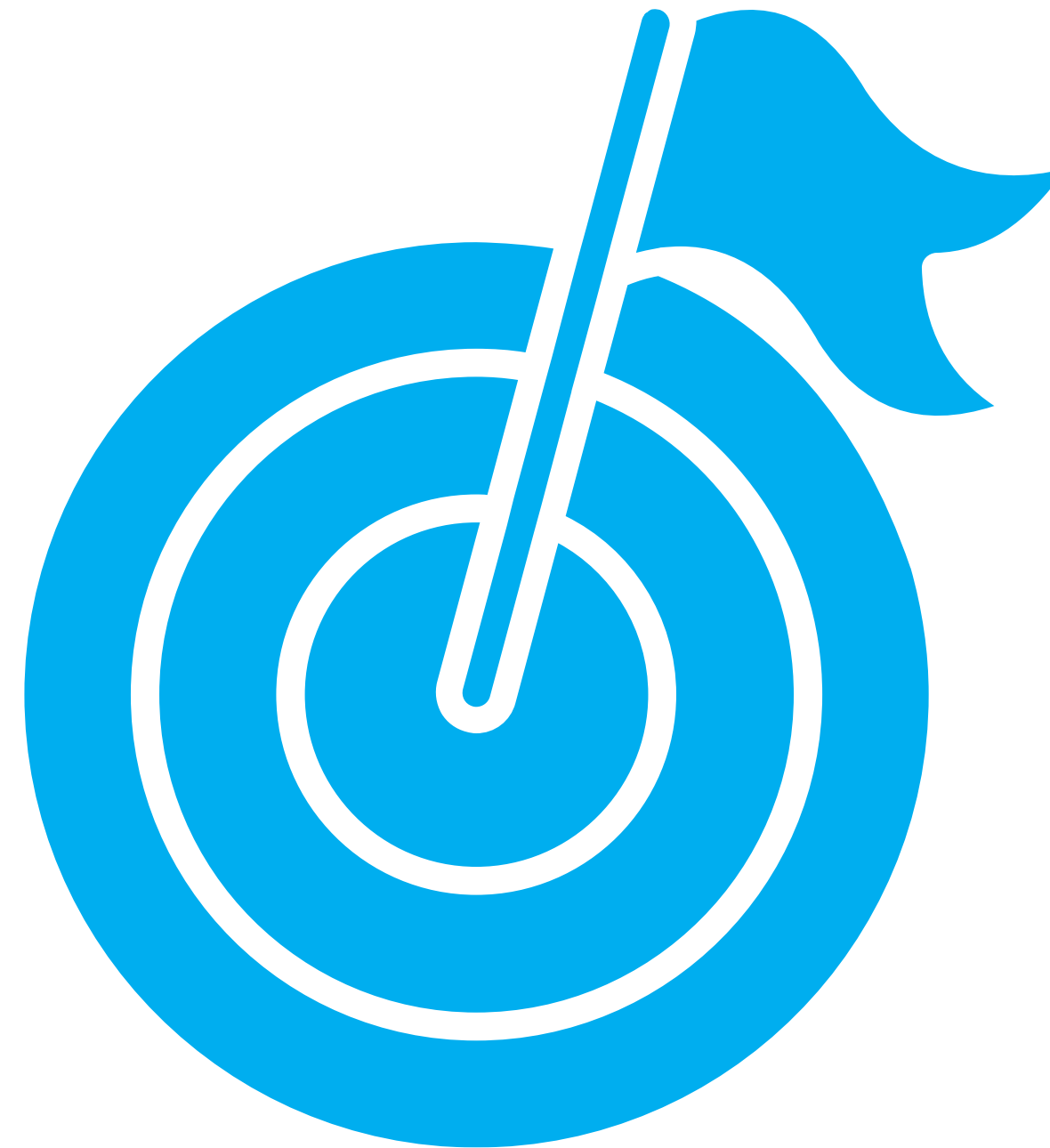

Мерки за повишаване на приходите на НЗОК (2026-2027 г.)

- 1 Актуализиране на здравноосигурителната вноска (от 8% към 10%)
 - 2 Намаляване броя на неосигурените лица
 - 3 Целеви трансфери от акцизи върху вредни за здравето стоки
 - 4 Гарантиран минимален ръст на средствата за здравноосигурителни плащания ($\geq 10\%$ годишно)
 - 5 Защита и пропорционален ръст на лекарствените бюджети
-

Очакван ефект

- По-висока финансова устойчивост на НЗОК
- Намаляване на скритите дефицити
- По-добра предвидимост
- Подобрена финансова защита за домакинствата
- По-ефективно използване на ресурсите в системата

Без структурни промени, системата ще продължи да генерира дефицити.

С навременни мерки България може да премине към по-устойчив, предвидим и социално справедлив модел на здравно финансиране.

